

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 4 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart ändras temporärt så att rederiföretag utöver nuvarande stöd år 2000 även beviljas ett stöd som är 40 % av ett nämnda år uppkommande, mot arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie svarande belopp.

Avsikten med propositionen är att förbättra konkurrenskraften hos Finlands handelsflotta.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

En anmälan om stödet skall göras till kommissionen. Det föreslås att det bestäms om ikraftträdandet av lagen genom förordning då kommissionen har godkänt stödet. Lagen skall tillämpas på det stöd som motsvarar arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie för 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

De flesta medlemsländerna i Europeiska unionen har under de senaste åren vidtagit åtgärder som förbättrar sjöfartsnäringens konkurrenskraft. Dessa åtgärder har i allmänhet följt de riktlinjer som Europeiska gemenskapernas kommission 1997 har fastställt för statligt stöd till sjötrafik. Enligt regeringen borde även Finland vidta åtgärder för att få konkurrensförutsättningarna för Finlands handelsflotta att komma närmare konkurrensförutsättningarna inom EU.

Den mest betydelsefulla lösningen bland de lösningar som kommissionen godkänt och som genomförts i de viktigaste konkurrentländerna, bl.a. Tyskland, Nederländerna, Norge och Grekland samt de lösningar som det fattats beslut om i Förenade kungariket är kanske den att rederiföretagens beskatt-

ning har ersatts med en särskild tonnageskatt eller -avgift som baserar sig på fartygens storlek och som i praktiken motsvarar nästan nollskatt. Dessutom har man även sänkt bemanningskostnaderna genom en återbäring av sjöfararnas skatter och socialavgifter till rederierna med ett belopp som i de flesta fall motsvarar i det närmaste nettolön. Bl.a. i Sverige har man den allra senaste tiden ökat det stöd som betalas till sjöfarare. Dessutom har det i flera konkurrentländer varit möjligt att sänka fartygens bemanningskostnader i och med att man utöver nationell besättning även använder billigare besättning från länder utanför Europeiska ekonomiska gemenskapen på fartygen.

I Norge, Danmark och Tyskland har dylika lösningar genomförts redan tidigare genom införande av särskilda internationella fartygsregister.

Även i Finland har man den senaste tiden föreslagit åtgärder som skulle förbättra den internationella konkurrenskraften hos Finlands handelsflotta. I oktober 1998 och på nytt i juni 1999 behandlade finanspolitiska ministerutskottet ett förslag av trafikministeriet om att ersätta rederiernas företagsskatt med en tonnageskatt och att utvidga det stöd som av statens medel betalas till finska rederier för att sänka bemanningskostnaderna till att vid sidan av det nuvarande stödet även täcka vissa lagstadgade socialkostnader. Trafikministeriets förslag fick dock inte tillräckligt understöd och därför förkastades de.

Det stöd till rederinäringen som för närvarande betalas i Finland är till centrala delar beroende av det stöd som beviljas med stöd av lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart. Enligt denna lag har verksamheten vid finska lastfartyg i utrikestrafik kunnat stödas så, att ett belopp som motsvarar den förskotts innehållning som verkställts på sjömannens löner samt den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat har betalats av statens medel i efterskott till den fartygsägare som är rederiarbetsgivare.

Enligt trafikministeriets utredningar har stödets andel beroende på fartygstypen varit ca 20-24 % av fartygens bemanningskostnader.

Denna stödform har motsvarat de mål som uppställts för den, eftersom den handelsflotta som seglar under Finlands flagg har utvecklats i positiv riktning ända fram till de senaste åren. Under det senaste året har utvecklingen dock svängt i en ogynnsam riktning eftersom det sedan oktober 1998 har sålts fem fartyg från Finland och fem nya fartyg har registrerats i utlandet. Samtidigt har fyra nya fartyg kommit under Finlands flagg. Den minskning av Finlands handelsflotta som antecknats i fartygsregistret är således ett fartyg och då man beaktar de fem nya fartyg som registrerats utomlands är nettominskningen sammanlagt sex fartyg. Detta betyder en förlust av ca 100 arbetsplatser. För närvarande har rederierna några fartyg beställda och det finns inte några uppgifter var dessa kommer att registreras.

På basis av den kostnadsjämförelse som trafikministeriet gjorde i slutet av september 1998 har det kommit fram att lastfartyg, till vilka stödet enligt lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart betalas, inte är konkurrenskraftiga vad gäller bemanningskostnaderna i jämförelse med fartygen i

de konkurrentländer som var föremål för undersökningen. I denna jämförelse granskades fyra olika fartygstyper. Skillnaderna i kostnaderna var beroende på fartygstyp 0,5-3,1 milj. mk per år. Detta innebär att bemanningskostnaderna på finska fartyg enligt jämförelsen var ca 25-78 % högre än i konkurrentländerna.

I 4 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart bestäms att då arbetskraftskostnader som hänför sig till ett i handelsfartygsförteckningen infört fartyg i överensstämmelse med avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i detta moment, möjliggör verksamhet i internationell trafik, beviljas till den finska sammanslutning som äger fartyget och bedriver rederiverksamhet med det, av statens medel i stöd ett belopp som motsvarar den förskotts innehållning som verkställts på den sjöarbetsinkomst som en allmänt skattskyldig sjöfarare erhållit från ett fartyg som är inskrivet i handelsfartygsförteckningen och den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat för inkomsten samt ett belopp som motsvarar den källskatt som uppburits på löneinkomst som en begränsat skattskyldig sjöfarare har erhållit av arbete ombord på ett fartyg som är inskrivet i handelsfartygsförteckningen och den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat för inkomsten.

I förteckningen över handelsfartyg i utrikesfart kan inskrivas lastfartyg och andra fartyg som huvudsakligen är avsedda för godstransporter. Fartyget skall dessutom vara inskrivet i det finska fartygsregistret, huvudsakligen användas i utrikesfart och vara högst 20 år gammalt eller i vissa fall högst 25 år gammalt. Det föreskrivs dessutom att minst hälften av samtliga anställda på de lastfartyg som är i trafik på Finland och innehas av en sammanslutning som i egenskap av arbetsgivare bedriver rederiverksamhet med fartyget skall vara medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och uppfylla fastställda behörighetsvillkor. I handelsfartygsförteckningen kan även inskrivas finska passagerarfartyg som går i trafik mellan tredje länder, förutsatt att de inte regelbundet trafikerar nordiska hamnar.

Handelsfartygsförteckningen förs av Sjöfartsverket som också bestämmer om ett fartyg skall inskrivas i förteckningen.

För att Finlands handelsflottas konkurrenskraft när det gäller lastfartyg skall närma sig den konkurrenskraft som tryggas för lastfartyg i de flesta medlemsländer i EU, föreslås att som sådant stöd som avses i 4 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart också kan beviljas ett belopp som är 40 % av ett år 2000 uppkommande, mot arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie svarande belopp.

Enligt lagen om sjömanspensioner är en arbetstagare som är försäkrad enligt nämnda lag och hans arbetsgivare bägge skyldiga att till Sjömanspensionskassan betala en lika stor försäkringspremie. Premien fastställs av social- och hälsovårdsministeriet. För närvarande är både arbetstagarnas och arbetsgivarernas premie 10 % av lönesumman.

Utvidgningen av stödet gäller inte den sjömanspensionsförsäkringspremie som eventuellt betalas för begränsat skattskyldiga, eftersom det nästan inte alls finns några sådana sjöfarare för tillfället.

En anmälan om stödet skall göras till kommissionen. Lagen kan träda i kraft då kommissionen har godkänt stödet. Det föreslagna stödet överensstämmer med kommissionens riktlinjer för statligt stöd till sjötrafik.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

Enligt Sjömanspensionskassans uppskattning uppgår arbetsgivarernas andel av försäkringspremien till Sjömanspensionskassan till ca 50 milj. mk på årsnivå år 1999 och 2000 för de fartyg som är inskrivna i fartygsförteckningen.

I enlighet med överenskommelsen i riksdagen i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2000 skall anslaget om 132 milj. mk för tryggnad av konkurrensförutsättningarna för fartyg som är upptagna i förteckningen över handelsfartyg i utrikes-

fart höjas med 20 milj. mk för partiell återbetalning av rederiarbetsgivarernas sjömanspensionsförsäkringspremier. Denna summa täcker ca 40 % av de nämnda premierna på årsnivå.

För närvarande är sammanlagt 106 fartyg, som alla är lastfartyg, inskrivna i handelsfartygsförteckningen. I budgetpropositionen för 2000 har anslaget i fråga dimensionerats så att 101 fartyg skulle vara berättigade till stöd.

2.2. Övriga verkningar

En utvidgning av stödet till fartyg vilka införts i handelsfartygsförteckningen på förslaget sätt ökar konkurrenskraften hos Finlands handelsflotta i någon mån. I och med tilläggsstödet kan den hotande utflaggningsav lastfartyg och förlusten av arbetsplatser begränsas åtminstone i någon mån.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid trafikministeriet. Ministeriet har begärt utlåtande om propositionen av arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna i branschen samt av Sjöfartsverket.

4. Ikraftträdande

Det föreslås att det bestäms om ikraftträdandet av lagen genom förordning. Lagen skall tillämpas på det stöd som motsvarar arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie för 2000. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2000 och avses bli behandlad i samband med den.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporär ändring av 4 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 december 1991 om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart
(1707/1991) 4 § 1 mom. 1 punkten samt
fogas till 4 § en ny 1 a punkt som följer:

4 §

Då arbetskraftskostnader som hänför sig till ett i handelsfartygsförteckningen infört fartyg i överensstämmelse med avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i detta moment, möjliggör verksamhet i internationell trafik, beviljas till den finska sammanslutning som äger fartyget och bedriver rederiverksamhet med det, av statens medel i stöd

1) ett belopp som motsvarar den förskotts-innehållning som verkställts på den sjöarbetsinkomst som en allmänt skattskyldig sjöfarare erhållit från ett fartyg som är

inskrivet i handelsfartygsförteckningen och den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat för inkomsten,

1 a) 40 procent av ett år 2000 uppkommande, mot arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie svarande belopp,

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning. Lagen tillämpas på det stöd som motsvarar arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie för 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 december 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Trafikminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om temporär ändring av 4 § lagen om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 30 december 1991 om en förteckning över handelsfartyg i utrikesfart (1707/1991) 4 § 1 mom. 1 punkten samt fogas till 4 § en ny 1 a punkt som följer:

Gällande lydelse

4 §

Då arbetskraftskostnader som hänför sig till ett i handelsfartygsförteckningen infört fartyg i överensstämmelse med avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i detta moment, möjliggör verksamhet i internationell trafik, beviljas till den finska sammanslutning som äger fartyget och bedriver rederiverksamhet med det, av statens medel i stöd

1) ett belopp som motsvarar den förskottsinnehållning som verkställts på den sjöarbetsinkomst som en allmänt skattskyldig sjöfarare erhållit från ett fartyg som är inskrivet i handelsfartygsförteckningen och den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat för inkomsten, samt

Föreslagen lydelse

4 §

Då arbetskraftskostnader som hänför sig till ett i handelsfartygsförteckningen infört fartyg i överensstämmelse med avtal mellan arbetsmarknadsparterna har bringats till en sådan nivå att de, med beaktande av det stöd som avses i detta moment, möjliggör verksamhet i internationell trafik, beviljas till den finska sammanslutning som äger fartyget och bedriver rederiverksamhet med det, av statens medel i stöd

1) ett belopp som motsvarar den förskottsinnehållning som verkställts på den sjöarbetsinkomst som en allmänt skattskyldig sjöfarare erhållit från ett fartyg som är inskrivet i handelsfartygsförteckningen och den socialskyddsavgift som arbetsgivaren har betalat för inkomsten,

1 a) 40 procent av ett år 2000 uppkommande, mot arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie svarande belopp,

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning. Lagen tillämpas på det stöd som motsvarar arbetsgivarens sjömanspensionsförsäkringspremie för 2000.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
